

INFLUENZA AVIÀRIA D'ALTA PATOGENICITAT: Mesures de bioseguretat per evitar el contacte d'aus salvatges amb les aus de corral

Durant el 2020 es va produir la incursió del virus de influença aviària d'alta patogenicitat (IAAP) a Europa. Des d'aleshores s'han succeït onades epidèmiques afectant a un gran nombre d'aus silvestres i explotacions d'aus de corral a tot Europa. El subtipus víric predominant al llarg d'aquestes onades epidèmiques es el (A) VIAAP H5N1.

La persistència de la presència del subtipus VIAAP H5N1 en aus salvatges, des de l'onada epidèmica de 2020-2021, indica que el virus pot esdevenir endèmic en poblacions d'aus salvatges a Europa, implicant per tant un risc permanent d'introducció de la malaltia a explotacions d'aus de corral. Addicionalment, la ràpida evolució genètica del virus ha implicat la modificació dels seu patrons epidemiològics, tan en la seva estacionalitat, com en les principals espècies d'aus afectades i la seva transmissió a espècies d'animals mamífers, dificultant d'aquesta manera, la predictibilitat de l'aparició de noves onades o incursions del virus, així com la detecció de circulació entre la fauna silvestre.

En aquest escenari, es necessari mantenir una alerta constant per tal prevenir la introducció del virus a les explotacions d'aus de corral al nostre territori

A partir de les investigacions epidemiològiques realitzades a explotacions avícoles afectades per focus d'IAAP en els darrers anys, s'ha determinat com a principal sospita de la introducció del virus a l'explotació, **l'absència o aplicació insuficient de mesures de bioseguretat per evitar l'entrada de materials contaminats amb el VIAAP dins de les instal·lacions.**

- **Característiques del virus**

- El virus de la IAAP, **s'excreta per secrecions respiratòries i femtes.**
- Hi ha espècies d'aus que tot i estar infectades, poden ser asimptomàtiques, i transportar el virus llargues distàncies.
- La **supervivència d'aquest al medi ambient, incloent l'aigua pot ser de llargs períodes de temps (setmanes)**, depenent de les condicions ambientals. La supervivència s'incrementa a baixes temperatures.
- El VIAAP, és **altament susceptible als desinfectants i les altes temperatures**. Pràcticament tots els desinfectants l'inactiven sempre que s'utilitzin segons les condicions establertes pel fabricant.

- **Vies de transmissió del virus de la IAAP en aus de corral**

- Contacte directe amb:

- Aus salvatges infectades
- Aus de corral infectades

- Contacte indirecte amb:

- Fòmits, materials o zones contaminades (terra, utillatge, jaç, aliment i aigua de beguda, botes...)

Per tant, davant d'aquesta situació **cal extremar totes les mesures de bioseguretat a l'explotació**:

- **Mesures de bioseguretat per prevenir el contacte directe** d'aus silvestres i aus de corral:
 - **Tancat perimetral** correcte i en bon estat de manteniment.
 - **Teles ocelleres** a les obertures i **evitar forats** a les naus.
 - **Portes d'entrada** al perímetre de l'explotació i de les naus o patis **sempre tancades**.
 - En cas d'aus amb accés a l'exterior, **cobrir els patis amb xarxes ocelleres**.

- **Mesures de bioseguretat per evitar el contacte indirecte** del virus IAAP amb aus de corral:

Protegir les aus de corral del possible contacte de les aus salvatges i desinfectar qualsevol material que hagi d'entrar dins de les naus amb especial atenció a:

- Calçat i roba:
 - Calçat: a l'entrada de cada nau, **ús de botes exclusives, ús de polaines de plàstic (evitar que es foradin), o neteja** del calçat a l'entrada de cada nau (eliminació de la matèria orgànica de la sola amb un raspall o aigua a pressió i **posterior desinfecció** amb aigua i desinfectant en pediluvís o altre sistema efectiu).
 - **Roba d'ús exclusiu** a l'explotació o a cada nau. En cas que no sigui d'un sol ús, cal que es netegi amb freqüència.
- Utilitatge:
 - Eines, màquines, utensilis que s'usin dins les naus o puguin entrar en contacte amb les aus de corral: **mantenir-les a cobert en llocs on no hi puguin accedir aus salvatges i/o netejar i desinfectar abans del seu ús** a les naus on s'allotgen les aus.
- Avituallament:
 - El **pinso** utilitzat per alimentar les aus s'ha de **mantenir en sitges o recipients tancats** per tal d'evitar que es pugui contaminar a través de femtes, secrecions o cadàvers d'aus.
 - **Jaç, palla o altres materials** que entrin en contacte amb les aus de corral, cal **guardar-los a cobert en llocs on no hi puguin accedir aus salvatges** per tal d'evitar el contacte d'aquests amb les aus salvatges y les seves secrecions.
 - **L'aigua de beguda**, ha de **procedir directament de la xarxa o si s'acumula en dipòsits, s'han de mantenir tancats** de manera que aquesta no es pugui contaminar a través de femtes, secrecions o cadàvers d'aus.

En relació a l'aigua de beguda, des del Servei de Sanitat Animal, s'ha detectat que en alguns casos, l'aigua de subministrament als dipòsits d'aigua d'explotacions avícoles, procedeix de basses, pantans, pous, etc. ubicats a l'aire lliure i sense protecció enfront les aus silvestres o les seves excrecions.

Cal recordar en aquest sentit, que **la supervivència i capacitat infectiva del VIAAP en aigua, pot arribar a ser de fins a 4 dies a 22°C i de 30 dies a 0°C**.

Per tant, en aquelles explotacions on l'aigua NO prové de la xarxa pública és fonamental que l'aigua sigui tractada adequadament per tal d'inactivar microorganismes com el VIAAP, abans de ser utilitzada com a aigua de beguda i/o per a la neteja de les instal·lacions.

- Sistema de tractament de l'aigua procedent d'una font de captació del qual se'n desconeix l'estat microbiològic (canal, pantà, canonada de reg, pou...):
 1. L'aigua de la font de captació (no controlada) s'acumula en un dipòsit gran d'emmagatzematge (aquest dipòsit ha d'estar tancat i no hi poden accedir aus silvestres ni les seves excrecions). A la sortida d'aquest dipòsit, es realitza la **filtració de l'aigua** i el pretractament amb **Clor**.
 2. L'aigua de subministrament es distribueix del dipòsit d'emmagatzematge a un dipòsit secundari (dipòsit pulmó) que hi ha a cada nau de l'explotació. A l'entrada d'aquest dipòsit, es realitza **tractament amb desinfectants i es fa baixar el pH**.
 3. Realització de **controls periòdics microbiològics i de nivells de clor** per comprovar l'eficàcia dels tractaments de manera que es pugui garantir que no suposa un risc d'introducció de la IAAP ni altres agents infecciosos a l'explotació.
- **Tractament de l'aigua:**
 - **Desinfectants:** Clor o peròxid de clor i diòxid de clor (a la sortida de l'aixeta hi ha d'haver entre 0,2-1 mg/l o 0,2-1ppm de Clor lliure)
 - **Reductors pH:** Àcid ortofosfòric per baixar el pH a 6 o menys.

IMPORTANT: Respectar estrictament les instruccions d'ús del fabricant del producte per a garantir la seva màxima eficacitat i realitzar controls periòdics per a comprovar-ho .

La premissa bàsica a complir en tots els casos per evitar el contacte indirecte és que tot allò que entri a la nau d'aus de corral ha de ser d'ús exclusiu d'aquella nau i cal emmagatzemar-ho protegit de l'exterior o bé netejar i desinfectar correctament abans d'entrar a la nau. Dit d'una altra manera, cap objecte o material que hagi estat en contacte amb l'exterior pot entrar dins la nau d'aus de corral sense una operació prèvia de desinfecció per l'eliminació del virus.

Barcelona, agost 2024

Servei de Sanitat Animal